

Rehabilitering

UTGITT AV STIFTELSEN SOFIENLUND OG SOFIENLUNDS VENNER

NR. 4 2015 19. ÅRGANG

SOFIENLUND

FOR REHABILITERING OG VITALISERING AV MENNESKER

Stiftelsen Sofienlund er en humanitær, ideell organisasjon med formål å bidra aktivt for å bedre rehabiliteringstilbudet for kronisk syke, skadde og eldre i Norge.

Allerede i 1986 fikk Bente og Thor Bjørn Lie idéen om å bygge et rehabiliteringssenter og registrerte i 1991 Stiftelsen Sofienlund.

Stiftelsen Sofienlund planla og bygget CatoSenteret med Thor Bjørn Lie som byggherre.

CatoSenteret ble bygget med midler fra stiftelsens eget lotteri, innsamlede gaver, samt et Husbanklån gitt med pant i eiendommen Sofienlund. CatoSenteret åpnet juni 1998.

Stiftelsen Sofienlund er stolte over at senteret vi har bygget, regnes som et av Norges beste rehabiliteringssentre, og at senteret kan vise til usedvanlig gode resultater.

Ved Husbankens frigivelse av pantet i Sofienlund, er stiftelsen nå i gang med planleggings- og reguleringsarbeid for et nytt aktivitets-, behandlings og treningssenter med selveierleiligheter og omsorgsboliger for seniorer på Sofienlund, Fjellstrand, Nesodden.

Stiftelsen Sofienlunds styre:
Erling Lauritzsen
styreleder

Truls Thv. Falkenberg
daglig leder

Tore Henning Larsen
styremedlem

Thor Bjørn Lie
styremedlem

94-årige Nanna Caspersens inderlige ønske er at alle som trenger det skal kunne bli rehabilitert, uansett alder.

Nanna. Nå donerer hun disse flotte dåpskjolene til Stiftelsen Sofienlund, hvor inntekten går uavkortet til stiftelsens viktige arbeid.

Rehabilitering, ringte hun umiddelbart til Erling Lauritzsen og bestilte en dåpskjole.

ler i Hardangersøm, og hun håper som oss på et godt salg. Se også på side 12.

Den første eksklusive dåpskjolen er solgt

Derfor syr hun dåpskjoler, fantastiske dåpskjoler, i både danskhvitsøm og hardangersøm. Kjolen er unike og dåpsbarn vil bli nydelig kledd for anledningen. Danskhvitsøm lærte Nanna som 15-åring da hun var rekonvalesent etter et brudd på hodeskallen. Hardangersøm lærte hun da hun kom til Norge.

Det tar ca. en måned å sy de «danske» dåpskjolene. Hardangersømmen er mere tidkrevende og tar ca. to måneder, forteller

På det planlagte seniorsenteret ville gjerne jeg bo, sier hun. Det er akkurat et slikt bo- og rehabiliteringstilbud jeg alltid har drømt om. Et sted med trening og rehabilitering for alle, ikke bare et dødens forværelse hvor vi sitter apatiske og venter på døden.

Napp på Sunnaas

Da Ellen Schaaning, rehabiliteringslege på Sunnaas sykehus, leste om disse fantastiske dåpskjolene i forrige utgave av

- Dåpskjolen, som har vært i vår familie i årevis, begynner å bli sliten, og hvem vet? Kanskje blir jeg bestemor snart, sier legen som altså til daglig nettopp jobber med rehabilitering på Sunnaas sykehus. At inntektene fra dåpskjolene går uavkortet til Stiftelsen Sofienlund synes hun er strålende, og gleder seg til å følge utviklingen av det planlagte senteret på Fjellstrand.

Siden bildet ble tatt har Nanna Caspersen laget 2 nye dåpskjoler

Nanna Caspersen er sannsynligvis den første, og kanskje eneste i Norge, som har sagt opp sin bolig i et kommunalt pleie- og omsorgshjem og flyttet hjem til egen bolig.

Jeg skulle ha sagt at jeg elsker deg.

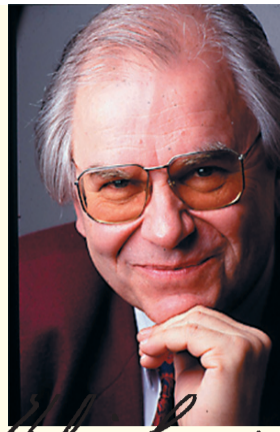
Forfatter og lege Audun Myskja sier i sin bok «Jeg skulle ha sagt jeg elsker deg», at det er forskjell på det å bli «gammel» og det å bli «eldre». Der «gamle» er lukket for nye impulser og har sluttet å lære, har «eldre» gjerne vidsyn, nærvær, storsinn, interesse, ro, humor og undring, skriver han. I vår kultur som dyrker ungdom og overflate, trenger vi de vise eldre som motvekt, er forfatterens budskap.

I alt negative som er skapt med uttrykket «eldrebølgen», er det er på høy tid å snakke om hva eldre kan bidra med, og synliggjøre mange Eldres ressurser. For hvis man mener eldre bare skal underholdes eller mimre, så mister samfunnet det de fleste eldre kan gi oss av visdom og livserfaring.

Vi, som er blant de eldre, vi kunne hatt makt til å definere samfunnsdebatten. Dessverre er det ikke noe krav om å ha med eldre i organisasjoner og utvalg. Men eldre kan heller ikke bare be om å bli sett, de må engasjere seg og vise at de er faktisk både interessante og interesserte.

Vi trenger de vise og kloke eldre som kan ta i et tak der det trengs og kan være noe for mennesker som trenger dem.

I tidligere tider skjedde overføringen av viten, tro og verdier mer automatisk. Verdier som ble brakt videre fra besteforeldre til foreldre og barn, gjerne på en liten gård i et lokalsamfunn. Min egen bestemor og mine foreldre følte at de sto i en tradisjon, og at det var deres oppgave å overføre dette videre. Nå er vi mer overlatt til å velge våre verdier og vår

Audun Myskja

overbevisning ut fra oss selv. Mange av de felles verdiene er ikke lenger en selvfølge, sier Myskja.

- Jeg tror kloke stemmer fra den eldre generasjonen trenger å komme frem i samfunnsdebatten. Det er likevel ingen egenverdi i at så mange eldre som mulig blir profilerte, eller skriver

og holder foredrag. Alle eldre som kan overskride kretsen om seg og sitt og være tilgjengelig for dem som trenger dem, har større betydning enn de aner: Som eksempler, som inspirasjon og som veiledere i vår omskiftelige tid.

Stiftelsen Sofienlund arbeider aktivt for å utnytte all den kompetanse og erfaring vi sitter inne med når vi nå planlegger trivselsmiljø og boliger på egen tomt. Innenfor bil- og trafikkmiljø er det skapt uttrykket 55+. Det er nettopp slik vi også tenker.

For å styrke det viktige arbeidet som ligger foran oss er Tore Henning Larsen valgt inn i stiftelsens styre. Han skal blant annet ha det samme arbeidsområdet han hadde da vi planla og bygget CatoSenteret, nemlig informasjon og samfunnskontakt.

SOFIENLUND
FOR REHABILITERING OG VITALISERING AV MENNESKER

Utgiver:
Stiftelsen Sofienlund,
Ommenveien 18
1458 Fjellstrand

Redaktør:
Erling Lauritzsen
tlf. 66 78 92 37
mobil 920 26 355
e-post: erling@sofienlund.no

Design:
Knut T. Frøyhaug,

Annonser:
Faktureringservice sør as,
tlf. 32 24 44 33
fax 32 24 44 34

Trykk:
Orkla Trykk AS
Opplag: 9.000

Redaksjonen avsluttet
5. desember 2015

Stiftelsen Sofienlund
Ommenveien 18,
1458 Fjellstrand
www.sofienlund.no
post@sofienlund.no
Foretaksnummer:
961340195
Bankgiro: 8380 08 53462

Stiftelsen Sofienlunds styre:
Arbeidende styreformann
Erling Lauritzsen
Daglig leder
Truls Thv. Falkenberg
Styremedlemmer
Thor Bjørn Lie
Tore Henning Larsen

Sofienlunds Venner:
Tlf: 66 78 92 37
mobil 920 02 6355
E-post:
erling@sofienlund.no
Foretaksnr.: 976805518
Bankgiro: 8380 0865509

Gavekonto
Bankgiro:
8380 40 09941
Lars Henrik Lauritzsens
Minnefond
Bankgiro: 8380 40 09941

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) protesterer mot verdsetting av liv

Verken økonomene, legene eller andre har et faglig grunnlag for å verdsette liv. Derfor bør en unngå slike tilnærminger i prioriteringsdebatten, hevder SAFO i brev til Helse- og omsorgsdepartementet.

Oppfølging av NOU 2014: 12 - Om prioritering og livskvalitet
SAFO viser til henvendelse fra Helse- og omsorgsdepartementet 8. september om oppfølging av NOU 2014: 12, der vi blir bedt om utfylling av spørreskjema om alvorlighet i helsetjenesten. SAFO returnerte utfyllt

spørreskjema. Vi ønsker i tillegg å gi et konkret innspill til departementet som saken.

Det er forståelig at fagfolk ønsker klare og spesifiserte grunnlag som grunnlag for å trekke konklusjoner. Bygningsingeniørene er i en slik situasjon. Det meste som har med dimensjoneringskrav er gitt i byggeforskriftene. Bygningsingeniørene slipper derfor svært ofte å problematisere dimensjoneringen ut i fra kreftene som påvirker konstruksjonen.

Tilsvarende ønske ser en klart både i NOU 2014:12 og i det nettbaserte spørreskjemaet fra professor Jon Magnussen som vi ble bedt om å besvare innen den 15. september 2015.

SAFO og medlemsorganisasjonene er svært opptatt av livskva-

liteten til våre målgrupper. Det å fremme livskvaliteten til våre målgrupper kan betraktes som den overordnede målsetningen til SAFO og organisasjonene i SAFO.

Både NOU 2014:12 og spørreskjemaet, preges av et ønske om å spesifisere livskvalitet på en såpass klar måte at en kan lage regler for hvilke behandlinger som skal tilbys pasienten og hvilke behandlinger en ikke skal prioritere å gi. Dette ønsket lar seg imidlertid ikke innfri på en rimelig omforent måte, ut i fra dagens kunnskapsstatus. En kan også stille spørsmål med om problemstillingen såpass normativ at den aldri vil gi omforente svar.

Gjenværende leveår, er noe en kan uttale seg om på gruppenivå. For den enkelte, er slikt

ukjent. Den kliniske normen har til nå vært at en forsøker å redde liv, så lenge der er en mulighet til det. Skal en uttale seg om kvaliteten på de gjenværende leveårene, må en på ett eller annet vis trekke inn det som benevnes Quality of life-indekser. Slike indekser bygger på hvor god eller dårlig folk vurderer en tilstand som de stort sett ikke har og som de ofte kjenner lite til. Mange som skårer lavt på slike indekser, hevder selv at de lever gode liv.

SAFO arbeider for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse. Det å verdiberegne liv med sykdom eller funksjonsnedsettelse, er en trussel mot likeverdstanden. Når en heller ikke har tilgjengelig noe apparat som kan gi slike verdier på en uproblematisk måte, bør en begynne å tenke langs andre og etisk mer uproblematisk spor.

*Med hilsen
Arne Lein,
styreleder*

Sykehjemsreform

Vi bør kreve en nasjonal sykehjemsreform - for den største og raskest voksende gruppen i vårt helsevesen, skriver Bettina Husebø, førsteamanuensis, Senter for alders- og sykehjemsmedisin, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, UiB.

Bestemor står bakerst i køen
Det foregår en absurd diskriminering av gamle mennesker. De er ikke engang med når vi diskuterer prioriteringer i helsevesenet.

Maria kjøres ut til langtidsavdeling på et av byens sykehjem. Hun tilhører den største og raskest voksende gruppen i norsk helsevesen, de med demens. Gruppen som ekskluderes fra prioriteringsdebatten.

Det er nettopp lansert to relevante rapporter: Den ene er fra Folkehelseinstituttet som presenterer dødsårsaksstatistikken for 2014: Antall personer som dør av hjerte- og karsykdommer fortsetter å falle, og kreftdødeligheten er stabil.

Dødsfallene på grunn av demens derimot stiger på tross av betydelig underrapportering. I Norge lever 77.000 personer

med demens, halvparten bor på et av landets 900 sykehjem. Når sykdommen utvikler seg trenger nesten alle en plass på institusjon.

På ramme alvor

Ukens andre rapport «På ramme alvor» er fra Helsedirektoratet. Den tar for seg prioriteringsdebatten og fordeling av ressurser. Jeg merker meg gode ord der hjemmesykepleie og sykehjem nevnes og at alder ikke har betydning for tildeling av helsehjelp. Dette lyder godt. Det er gledelig at også helsedirektør Bjørn Guldvog i et intervju i Dagens Medisin i november viser et åpent hjerte for de gamle. Han syns det er sviktende prioritering når «helsearbeidere på sykehjem har dårlig samvittighet når de ikke kan gå tur med den gamle».

Her slutter dessverre gode intensjoner og realitetsorienteringen. En nylig debatt på Litteraturhuset i Bergen gjorde det tydelig hva prioriteringsdebatten dreier seg om: Det er kreft, nærmere bestemt lunge- og brystkreft. Psykiatri og rus nevnes i en bisetning. Eldreomsorg, de gamle, de demente antydes ikke. 56 prosent opplever at pasienter legges til sengs for tidlig om kvelden, 47 prosent rapporterer om unødig bruk av beroligende medikamenter.

Alderdom er en kvinnesak

Alderdom er en kvinnesak, fordi kvinner lever lengre enn menn (i gjennomsnitt 86 år versus 83 år). 80 prosent av sykehjemsbeboerne er kvinner som får omsorg fra kvinnelige pleiere på sykehjem og hjemme - inkludert døtrenes innsats for far og mor. Kun fantasien setter grenser på hvordan prestisjen ville være, dersom godt voksne gutter passet på sine gamle fedre. Forskning viser at mannlige omsorgsgivere får mer offentlig støtte enn konen eller døtre.

De siste årene har vist en positiv forandring på landets sykehjem. Læringskurven er bratt, mange er engasjerte. Pasienter som får plass er heldige, oppholdstiden drastisk forkortet. Noe som aldri forandrer seg er de individuelle utfordringer knyttet til hver enkel person. 80 prosent av sykehjemspasienter er dement. Mindre enn 50 prosent er utredet for dette.

En ny prioriteringsdebatt

1600 sykepleiere ble nylig inkludert i en undersøkelse gjennomført av norsk sykepleierforbund og Aftenposten (11.09.15). 56 prosent opplever at pasienter legges til sengs for tidlig om kvelden, 47 prosent rapporterer om unødig bruk av beroligende medikamenter og 32 prosent fremhever tvangsbruk overfor demente. Når sykepleiere spørres om de ville være trygge på vegne av egen mor eller far, mener 44 prosent absolutt ikke, i liten grad eller vet ikke. Dette skriker etter en prioriteringsdebatt.

Kompetansepåbygging er en selvfølge for ledere og helsepersonell. Det stilles krav til at sykehuspersonalet er oppdatert, og det er et enormt behov for kompetansepåbygging også i kommunene. Senter for alders- og sykehjemsmedisin ved Universitetet i Bergen deltar mye i undervisning, og vi ser at frikjøp av personalets tid er en stor utgift for kommuner. Det er dyrt å være fattig.

Forskning trengs

Forskning er en selvfølge innen spesialisthelsetjenesten, og kommunehelsetjenesten ser også at forskningsbasert praksis er nødvendig - ikke minst i forbindelse med samhandlingsreformen. En ny generasjon unge engasjerte leger og sykepleiere melder stor interesse. Dessverre er frikjøp til å delta i forskningsopplæring, screening, datainnsamling og pasientoppfølging ikke prioritert. Det setter en stopper for utvikling.

Når våre foreldre kommer på sykehjem oppdager vi den absurde forskjellen mellom systemene: Diskriminering i behandlingen av gamle mennesker. Leger er ofte ikke tilgjengelig og pleiepersonalet er overbelastet gjennom krav og realitet tilknyttet samhandling.

Eldreomsorgen må delta i prioriteringsdebatten og kvinner må lære å stille krav. Et av kravene bør være en nasjonal sykehjemsreform - for den største og raskest voksende gruppen i vårt helsevesen.

Aldring i Norge

Den VI. Kongressen i aldersforskning i Norge samlet nylig etthundreogfemti forskere, spesialister og fagpersoner innen geriatri på Voksenkollen kultur- og konferansehotell, i Oslo.

Kongressen slo fast at «Eldrebølgen» definitivt er på vei, og at vi står foran store utfordringer i den forbindelse. Den gode nyheten er imidlertid at landets «nye» eldre aldri har hatt bedre økonomi.

«Sekstiåttene» har arvet foreldre som har spinket og spart, inflasjon og rentefradrag, deregulering av boligmarkedet og utviklingen i landets økonomi har gjort sekstiåttene rike, og med gode pensjonsordninger har gruppen som helhet store ressurser. Mye tyder på at sekstiåttene vil bruke av sin velstand for å sikre seg en verdig og god alderdom.

En nylig avsluttet intervjurunde med husholdninger mellom 51 og 71 år viste at mens bare 16 % av de spurte hadde kjøpt nåværende bolig i løpet av de tre siste årene, hadde 90 % kjøpt nåværende bolig etter fylte 50 år. (Lars Gulbrandsen og Hans Christian Sandlie, NOVA.

Konklusjonen er at yngre eldre har et mer «egoistisk» forbruk enn foregående eldre generasjoner, og kjøper boliger som er tilpasset alderdommen. Dette vil forsterke seg i årene som kommer, etterhvert som nye boformer blir etablert. Sofienlund Senteret på Nesodden vil bli ett av disse, og kommer til å vekke stor interesse

Hvem fremskaffer boligen?

Doktorgradskandidat Christine Thokle Martens i NOVA, Høgskolen i Oslo Akershus innledet sitt foredrag på den VI Norske kongressen i aldersforskning med flere spørsmål.

Er det riktig at det er kommunene som skal bestemme hvor vi skal bo når vi blir eldre?

Hvem fremskaffer boligen når vi bestemmer oss for å flytte i eldre år?

Det offentlige eller private tilbydere?

I Norge bor 32 000 eldre på sykehjem, i Sverige og Danmark bor det ingen.

Danmark avskaffet sykehjemmene i 1987 (Eldreboligloven) og faset ut sykehjem og erstattet disse med «eldreboliger» og «pleieboliger».

Sverige avskaffet institusjonsomsorg i 1992 (Ådel-reformen) og omdefinerte tidligere aldershjem, sykehjem og serviceboliger til «Særskilt boende».

Norge har fortsatt med to «regimer»:

Institusjonsomsorg (sykehjem): Langtidsopphold (32 000), tidsbegrenset opphold (6 500) og omsorgsboliger (25 600) i ulike former.

Omsorgsboliger:

- Heldøgnsbemanning (7 700)
- Bemannet deler av døgnet (4 100)
- Og andre boliger til pleie- og omsorgsmål ikke bemannet: (13 900)

I Stiftelsen Sofienlund er vi rimelig sikre på at vi i overskuelig fremtid vil ha både sykehjem og omsorgsboliger i Norge. Administrasjonen i kommunene tenderer mot å støtte omsorgsboliger, sannsynligvis av økonomiske årsaker, mens de «menige» ansatte og eldres organisasjoner tenderer mot å støtte sykehjem.

Familiene er ofte ambivalente. Det forventes at familien skal bidra til omsorgen i omsorgsboliger, og lav bemanning og lav tillit til tradisjonelle omsorgsboliger skyver etterspørselen over mot sykehjemmene. Alternative og nye boformer for eldre er allerede etablert. Et utviklingstrekk som i overskuelig tid vil fortsette.

Arrangørene av VI. Norske kongressen i aldersforskning: Svein Olav Daatland, Marijke Veenstra, Børje Bjelke, Katharina Herlofson, Bjørn Heine Strand og Anne Lund. Astrid Bergland var ikke til stede da bildet ble tatt

Wenche Frogn Sellæg er leder i Statens Seniorråd

Sofienlund Senteret

Sofienlund Senteret på Nesodden vil bli et unikt bokonsept, og et fyrtårn innen rehabilitering - også for eldre. Tore Henning Larsen hadde mange samtaler og diskusjoner med deltagerne på seminaret. De ønsket å vite mer om Stiftelsen og dens arbeid. De visste heller ikke at det er vi som har bygget CatoSenteret i Son.

De fikk derfor en kortversjon av stiftelsens arbeide:

Stiftelsen Sofienlund er en humanitær, ideell organisasjon med formål å bidra aktivt for å bedre rehabiliteringstilbudet for kronisk syke, skadde og eldre i Norge. Allerede i 1986 fikk Bente og Thor Bjørn Lie idéen om å bygge et rehabiliteringssenter og registrerte i 1991 Stiftelsen Sofienlund.

Stiftelsen Sofienlund planla og bygget CatoSenteret med Thor Bjørn Lie som byggherre. CatoSenteret ble bygget med midler fra stiftelsens eget lotteri, innsamlede gaver, samt et Husbanklån gitt med pant i eiendommen Sofienlund. CatoSenteret åpnet juni 1998. Stiftelsen Sofienlund er stolte over at senteret vi har bygget, regnes som et av Norges beste rehabiliteringssentre, og at senteret kan vise til usedvanlig gode resultater.

Ved Husbankens frigivelse av pantet i Sofienlund, er stiftelsen nå i gang med planleggings- og reguleringsarbeid for et nytt aktivitets-, behandlings og treningssenter med selveierleiligheter og omsorgsboliger for seniorer på Sofienlund, Fjellstrand, Nesodden.

Stiftelsen Sofienlunds styre i dag: Erling Lauritzsen, styreleder, Truls Thv. Falkenberg, daglig leder, Thor Bjørn Lie og Tore Henning Larsen er styremedlemmer.

Mange mangler om innbyggernes helsetilstand.

Kun 24 % av landets kommuner har utarbeidet oversikt over innbyggernes helsetilstand og faktorer som påvirker denne; sier Wenche Frogn Sellæg.

Nær 60 % har ikke drøftet folkehelseutfordringer, og presentert mål og strategier i kommuneplassen.

Nesten halvparten mener at levekår og sosiale forskjeller er blant de største folkehelseutfordringene, men bare 15 % har iverksatt de fleste av sine tiltak på disse områdene. 94 % av eldre på sykehjem blir sittende i en stol eller liggende i en seng.

BILDET UNDER:

Bjørn Heine Strand, Folkehelseinstituttet, Börje Bjelke, Akershus Universitetssykehus/Universitetet i Oslo, Katharina Herlofson, NOVA, Marijke Veenstra, NOVA, Tor Inge Romøren, Tidsskrift for omsorgsforskning, Gunhild Hagestad, NOVA, Svein Olav Daatland, NOVA og Astrid Nøkleby Heiberg, Helse- og omsorgsdepartementet.

Stiftelsen Sofienlund er en humanitær, ideell organisasjon med formål å bidra aktivt for å bedre rehabiliteringsstilbudet for kronisk syke, skadde og eldre i Norge, står det i vår formålsparagraf.

Derfor planla vi og bygget CatoSenteret i Son. Nå arbeider vi aktivt for å få bygget et unikt senter for eldre på vår flotte tomt på Nesodden. Som våre leser kjenner til har vi samarbeidet aktivt med Oslofjordens Friluftsråd når det gjelder stien og tilgangen ned til deres kystledhytter på Ommen. Vi er som dem, opptatt av at sjøen langs kysten rundt Nesodden skal være ren. Derfor er vi glade for vår Tore Henning Larsen er engasjert også i denne form for rehabilitering.

Rehabilitering av sjøen langs Nesoddløndet
Marinreparatørene arrangerer flere ryddeaksjoner under vann i året, og lørdag 24. oktober stilte Marinreparatørene og 12 dykkere fra Svestadkammeratenes

Undervannsförening til undervannsdugnad utenfor Osvald Brygge. Men før arbeidet under vann kunne starte, ankom representanter for Norges Dykkeforbund og Sparebankstiftelsen.

Dykkerforbundet ble overrakt en sjekk på 6 millioner, til dykkerklubbenes ryddeaksjoner over hele landet. Marinreparatørene har bidratt med den faglige delen av søknaden, og vi er glade for at vår metode og strategi legges til grunn for dette store nasjonale løftet under vann.

Etter en effektiv innsats under vann, stilte Nesodden kommune med sin båt Undine, og fraktet gjengen til Ommen, der Oslofjordens Friluftsråd velvillig lot oss bruke kystledhyttene. Søndagen hyggedykk på Ommenveggen, som er et av de beste veggdykkene i Indre Oslofjord, resulterte i berging av en spøkelsesteine. På den begrodd teinelina fant Pia, (marinreparatør og entusiastisk marinbiolog) gull. Små kryp, som vi andre al-

dri hadde sett før, tross hundrevis av dykk, ble presentert med latinske navn og fun facts.

Tirsdag kom resultatet fra lørdagens innsats til overflaten. Nordic Crane sto for løftene, og 1,7 tonn skrot havnet i Containerne. Norsk Gjenvinning sørger nå for at skrotet blir til nye råvarer, og er tilbake i kretsløpet.

Langs Norskekysten står det trolig hundretusenvis av tapte teiner. Vi vet at spøkelsesteiner kan fiske i årevis, og utgjøre en belastning både som marint søppel, og for bestanden av fisk og bunndyr.

Marinreparatørene arrangerte undervannsjakt på spøkelsesteiner ytterst på Nesoddtangen, på et av stedene hvor teinene hver høst står tette. Stedet er foreslått som fredningsområde for hummer, og det er derfor ekstra viktig å få ryddet området for spøkelsesteiner. Vi samarbeider med Havforskningsinstituttet,

som ønsker en registrering av spøkelsesredskap. Dette for å kunne anslå mengde, og blant annet hvor lenge en teine kan «fiske».

Det spøker ikke lengre utenfor Signalen

Teiner og ruser, tauverk og fiskeutstyr. Det står tonnevis med redskap på havets bunn.

Noe flyter opp og representerer en fare for skipstrafikken. Tau i propellen er den store skrekken for Baronet og Baronesser, men nå kan de være trygge. I hvert fall på vestsiden av Signalen!

«Spøkelsesteiner»

- Det står ufattelig mye fiskeutstyr langs våre kyster, sier Lars Dahlen i Marinreparatørene. Sammen med Svestadkammeratenes undervannsförening og Havforskningsinstituttet foretok ildsjelene i Marinreparatørene nylig en registrering og opprenskning utenfor Signalen. Vi tok opp en haug med ruser og teiner og slapp løs et betydelig antall hummer og fisk, som ellers hadde gått en sikker død i møte. Problemet er at redskapen fisker ufortrødent videre, etter at teinen har slitt seg, eller er mistet.

Utenfor Signalen er strømmen sterk, teinene kommer lett i drift og ukyndig bruk av flytetau i stedet for synketau kan fort føre til at hurtigbåtene blir liggende stille. Det er nesten utrolig at folk kan få seg til å sette teiner rett bak Baronet, som hver kveld og i helgene ligger til kai på Nesoddtangen brygge. Båten var derfor et naturlig valg som skifte- og varmestue da farvannet vest for brygga ble saumfart, og Norled stilte velvilligst båten til disposisjon. Nå gjenstår farvannet nord og øst for bygga, det får vi ta ved en annen anledning, sier Lars.

Fredningsområde

Farvannet utenfor Nesoddtangen brygge må fredes for hummerfiske. Det er et glimrende oppvekstområde for havets kardinal, med sterke strømmer og utskifting av vann mellom Oslo og Bunnefjorden. I tillegg er det helt uakseptabelt at landets desidert største ferjesamband skal bli utsatt for driftstans på grunn av teinetau i propellen.

Signalens anmodning til Nesodden kommune er at Nesoddtangen fredes for hummerfiske fra og med neste år, og at farvannet blir et forskningsområde. Det samme kommer forhåpentligvis til å skje utenfor Tjuvholmen hvor Ane Sommerstad har utsmykket havbunnen med sine installasjoner. Kanskje det samme, eller tilsvarende kan gjøres utenfor Nesoddtangen, med kameraer som viser livet på bunnen.

Slurv forsøpler og påfører dyr unødvendig pinsel

Teiner, moringstau og fiskesene burde lages i materiale som går i oppløsning, som gamle dagers bomull, sier en eldre fisker på Nesodden.

Stadig oftere ser man forlatte hummerteiner og store vaser

Rehabilitering

Uten sveler og vafler er det umulig å dykke. Cristiana Radu fra Norleds cateringavdeling sørget for at Lars Dahlen, Marinreparatørene og Anne Nesheim, Svestadkammeratenes undervannsförening kunne bespise dykkerne.

Dykkerne og Marinreparatørene følte seg som Baronet og Baronesser da de fikk låne MS Baronet som «dykkerbåt»

Overstyrmann Kurt Nilsen på MS Baronen er sjeleglad for at han ikke har fått spøkelsesteinene i propellen. - Flytetau og annen redskap som har kommet på avveie er vår store frykt. I verste fall resulterer det i motorstans og driftsavbrudd, sier den erfarne navigatøren

vannet vest for brygga ble saumfart, og Norled stilte velvilligst båten til disposisjon. Nå gjenstår farvannet nord og øst for bygga, det får vi ta ved en annen anledning, sier Lars.

Slurv forsøpler og påfører dyr uønskelig pinsel

Teiner, moringstau og fiskesene burde lages i materiale som går i oppløsning, som gamle dagers bomull, sier en eldre fisker på Nesodden.

Stadig oftere ser man forlatte hummerteiner og store vaser av fiskesener når man er ute og setter ut eller tar opp fortoyingsbøyer. Når folk minnes på det så skjønner de selvfølgelig hvor forferdelige konsekvenser dette kan ha. Fisk, hummer og fugl kan vikle seg inn i det og dermed lide en pinefull død. For forlatte teiner vil tiltrekke seg hummer og fisk når de blir liggende på sjøbunnen.

Brytes ikke ned

På grunn av det solide materialet teinene er lagd av, forsvinner de jo ikke når eieren ikke bruker dem lenger. Da kommer kanskje en fisk inn, men ikke ut igjen. fisken tiltrekker seg hummer, så dør hummeren som igjen tiltrekker seg en ny hummer, og slik har en det gående. Dette er dermed en trussel mot hummerbestanden.

Fiskesener er enda verre. Folk fisker fra bryggene, får backlash på senen som tuller seg sammen og ikke kan brukes. Så blir det liggende på land eller i sjøen. Dermed kan både fugler, fisk og hummer vikle seg inn.

Generalsekretær i Norsk pasientforening, Knut Fredrik Thorne, går i protest mot at det ikke er bevilget økte midler til foreningen i forslaget til nytt statsbudsjett.

Norsk pasientforening er en frivillig organisasjon som ble etablert i 1983.

Underskudd

– I 2013 hadde Norsk pasientforening 566 henvendelser fra pasienter, brukere og pårørende,

og disse henvendelser genererer flere saker. Etter at jeg tiltrådte som generalsekretær i september i 2014, har antallet henvendelser økt betydelig, og de tolv første månedene fikk vi 922 henvendelser. I fjor gikk vi underskudd med cirka 100.000 kroner. Alle stener er snudd. I statsbudsjettet for 2016 har vi ikke fått noen økning utover cirka to prosent for lønns- og prisvekst, sier Knut Fredrik Thorne til Dagens Medisin.

– Til NRK sier statssekretær Anne Grethe Erlandsen at folk også kan få hjelp hos Pasient- og brukerombudene. Hvorfor er ikke disse ombudene tilstrekkelige?

– De er ikke det, fordi Norsk pasientforening har medisinsk ekspertise gjennom et korps av dyktige leger som bistår oss i medisinskfaglige spørsmål. Dette er noe som ombudene ikke har. Flere av pasientombudene sender saker til oss, svarer Thorne.

Tidligere pasientombud

Før Thorne ble generalsekretær i Norsk pasientforening, var han pasientombud i Akershus i fire år.

– Som pasientombud sendte jeg flere saker til Norsk pasientforening, saker hvor det medisinske var komplisert og sentralt, og hvor jeg ikke kunne hjelpe pasientene. Det var også andre saker hvor vi som ombud påbegynte sakene, men samarbeidet eller overlot sakene til Norsk pasientforening. Foreningen er et supplement til ombudene og utfyller tilbudet, vi er ikke konkurrenter, sier Thorne.

Fikk medieforbud

Thorne forteller at hver sten er snudd for å spare kostnader.

– Vi har kuttet ned på bruken av sakkyndige, og de vi har, har i mange tilfeller vært usedvanlige hyggelige når det gjelder å skrive regninger.

Thorne sier at styret i januar måned påla ham medieforbud.

– Jeg var enig i det, fordi telefonen ikke stod stille etter hver gang jeg uttalte meg i mediene.

Det var ikke veldig tilfredsstillende for meg. Når jeg mener noe, liker jeg å si fra. Men jeg er ikke kritisk til at styret gjorde dette, ellers hadde det kollapset.

– Hva tenker du om at helseministeren snakker om pasientens helsevesen, samtidig som dere ikke får nødvendige midler?

– Pasientens helsevesen er fine ord, men vi lever i virkeligheten. Regjeringen skryter av at flere pasienter får behandling. Tror de da at ingen av disse medfører noen skade for noen av pasientene? Nei, slik er det ikke, det får konsekvenser – og noen opplever feilbehandling, det ser vi, svarer Thorne.

Ny jobb

Han går nå til en deltidsstilling i Visma SmartSkills, som driver rådgiving til landets kommuner. I tillegg kommer han fortsatt til å holde en del foredrag innen helseområdet.

– Hadde jeg fortsatt, ville jeg endt opp som pasient selv. Jeg håper foreningen lykkes og at myndighetene og politikerne forstår viktigheten av at foreningen får sårt tiltrengte midler til å håndtere alle henvendelser som kommer. Det er behov for kompetansen foreningen har, og mange enkeltpasienter og pårørende trenger både juridisk og medisinsk kompetanse. Jeg ønsker foreningen alt vel og er tilgjengelig for Olsen og de ansatte en tid fremover, sier Thorne.

Lisbeth Nilsen,
Dagens Medisin

Arkivfoto: Vidar Sandnes

Norsk Pasientforening. Fikk ikke mer penger -trekker seg i protest

Generalsekretæren i Norsk pasientforening trekker seg fra stillingen med umiddelbar virkning i protest mot manglende ekstra bevilgning.

I 2013 hadde Norsk pasientforening 566 henvendelser fra pasienter, brukere og pårørende. De tolv første månedene etter at Knut Fredrik Thorne ble generalsekretær, fikk foreningen 922 henvendelser.

Han bekrefter at han trekker seg med umiddelbar virkning, og at Tove Hanche-Olsen er konstituert som generalsekretær.

Medisinsk kompetanse

Han legger til at allerede ved 500-600 henvendelser, var det behov for flere ansatte.

– Det har vært en uholdbar situasjon for både de ansatte og meg, og de ansatte har gjort en kjempeinnsats. Vi har måttet iverksette tiltak for å unngå at folk ikke skal ta kontakt, fordi vi druknet i antallet henvendelser. Slike tiltak er enormt frustrerende å måtte gjennomføre. Det er fryktelig tungt å si at vi ikke kan hjelpe til folk som henvender seg til oss. Vi har hatt en rekke henvendelser hvor vi har sagt at de må ringe pasientombudene.

Nei til sammenslåing av kommunale råd

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) mottar meldinger fra våre organisasjoner og lokale ledd om at mange

kommuner diskuterer sammenslåing av ulike kommunale råd. Dette går i helt feil retning, og dette vil svekke medvirkningen

lokalt fra funksjonshemmede og kronisk syke, sier FFOs styreleder Knut Magne Ellingsen. Når denne spørsmålstillingen nå dukker opp fra mange hold er det fordi kommunene er inne i arbeidet rundt oppnevning av råd for neste 4-årsperiode. - Dette handler om ressurser, og FFO er svært bekymret for at funksjonshemmede og kronisk syke blir tapere, sier Ellingsen.

Advart mot det

Kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ble lovfestet fra 2007, og det er nå klart for tredje oppnevningsperiode. Loven åpner for felles råd med eldre, og FFO har helt fra starten sterkt advart mot å bruke denne muligheten. I forarbeidet til loven var det uttrykt stor skepsis til felles råd. I Stortingets behandling uttrykte et komiteflertall at felles råd for funksjonshemmede og eldre ikke er en ønskelig løsning, og må bare nyttes i rene unntakstilfeller.

I en kartlegging gjort av NIBR «Råd, regler og representasjon»

(NIBR- notat 2014:101, januar 2014) slås det fast at i et felles råd er eldre bedre representert enn mennesker med nedsatt funksjonsevne og at «fellestrådene også er mest aktive på sakfelt som er relevant for eldre. Dette kan tyde på at fellesråd representerer de eldres interesser bedre enn de representerer interessene til mennesker med funksjonsnedsettelse»

Arbeide mot

- Med kunnskapen vi besitter og erfaringene som meldes inn til oss er vi nå svært urolig for den utviklingen vi ser rundt i kommune-Norge. FFO har tolket at unntakstilfeller først og fremst er knyttet til små kommuner. Vi ser nå at sammenslåingsdiskusjonen også går i større kommuner og til og med for fylkeskommunale råd. FFO vil advare på det sterkeste mot denne endringen og vil arbeide aktivt på alle nivåer mot sammenslåing av kommunale råd, avslutter Ellingsen.

Jeg har aldri hatt så mye å bidra med, hvorfor vil ingen ha meg?

Samfunnet vil tjene mye på å lytte til de vise eldre. Jeg snakker med mange eldre som føler at de er satt på sidelinja og parkert, sier lege og forfatter Audun Myskja.

Av: Leni Aurora Brækhus

De vise eldre

Mange av mine pasienter som har hatt store problemer i livet, har fortalt at en bestemor eller bestefar eller gammel tante har reddet dem, fordi de har hatt tid og rom til å se andres behov, sier forfatter og lege Audun Myskja.

«Jeg har aldri hatt så mye å bidra med, hvorfor vil ingen ha meg?» Det er et hjerteskrig Myskja sier han hører fra flere og flere eldre. Det har vært mye snakk om de syke eldre, som sitter på sidelinja. Det er på tide å sette spotlights på det de eldre kan bidra med. Det er viktig for samfunnet å synliggjøre de eldres ressurser. Hvis vi bare er opptatt av at de skal underholdes eller mimre, så mister vi noe av det de kan gi oss av visdom og livserfaring, sier legen og forfatteren til ABC Nyheter.

Skiller mellom «gamle» og «eldre»

I sin bok «Jeg skulle ha sagt jeg elsker deg», der han skriver om samtaler med døende mennesker, skiller Myskja mellom det å bli «gammel» og det å bli «eldre». Der de «gamle» er lukket for nye impulser og har sluttet å lære, har de «eldre» gjerne vidsyn, nærvær, storsinn, interesse, ro, humor og undring, skriver han. I vår kultur som dyrker ungdom og overflate, trenger vi de vise eldre som motvekt, er forfatterens budskap.

Ingen tenker på aldersdiskriminering

Eldre må se hvilken makt de har til å definere samfunnsdebatt. Samfunnet må også åpne opp for de eldre, sier Myskja. Han viser til at det er mange år siden det ble vanlig å ha en kjønnsbalanse og etnisk balanse i programmer på TV.

Det er ikke noe krav om å ha med eldre, ingen tenker på aldersdiskriminering, sier Myskja og fortsetter: Men de eldre kan heller ikke bare be om å bli sett, de må engasjere seg og vise at de er interessante og interessante.

Reddet av eldre slektning

Legen og forfatteren mener man også må diskutere om hele pensjoneringskonseptet er avleggs. Det henger igjen fra da vi hadde utslitte arbeidere som skulle dø om få år. Vi bør heller tenke at de eldre kan gå over i en annen fase hvor de får bidra. Vi trenger

de vise eldre som kan ta i et tak der det trengs og kan være der for mennesker som trenger dem.

Mange av mine pasienter som har hatt store problemer i livet, har fortalt at en bestemor eller bestefar eller gammel tante har reddet dem, fordi de har hatt tid og rom til å se andres behov, sier Audun Myskja til ABC Nyheter.

Eneste kommune uten ordførerkjede er Nesodden

Sakset fra *Amta*/Ann-Turi Ford

Ordfører Nina Sandberg savner ikke et ordførerkjede i sitt daglige virke, men når hun er i situasjoner hvor alle andre ordførere har kjede gjør hun det. Et eksempel er statsborgerseremoniene i Oslo rådhus, når alle Akershus-ordførerne møter sine

nye statsborgere. - Har du glemt kjedet? Da får jeg ofte spørsmål om jeg kanskje har glemt mitt, eller om jeg ikke synes anledningen er høytidelig nok, innrømmer hun.

Da kongen inviterte landets ordførere til slottet i anledning grunnlovsjubileet, ble alle bedt om å bære ordførerkjede. På bildet som ble tatt ved anledningen ser man at det er veldig vanlig å ha kjede. - Og du ser dessuten tydelig hvor uvanlig det er med kvinnelige ordførere, bemerkte Sandberg.

Fylkesmannen reagerer

Fylkesmannen har faktisk tatt opp dette som en mangel ved Nesodden kommune. Tradisjonen med ordførerkjeder til er ganske ny. Oslo var først ute, en gang på 1950-tallet og nå har det bredd om seg. Nina Sandberg merker at mange tar det som en selvfølge at kommunen har et.

- Ordførerkjedet er jo ikke til ære for ordføreren, men til ære for det som innvies eller den eller dem som hedres ved bestemte anledninger, understreker Sandberg.

Hun tror nok også Nesodden også vil komme til å få ordførerkjede en gang.

Laget av naboene

Enn så lenge har hun faktisk et, men det kan bare brukes ved uoffisielle anledninger. Det er lagd av ordførerens naboer, smidd i lind av Lisette Glenne Grøstad og i sølv av Trine Johnsen. Det har kommunevåpnet foran, og et rødt hjerte bak.

- Uten at jeg ante noe, var det noen av de gode og handlekraftige naboene på Krangeveien som tok initiativet til, og fikk lagd kjedet. De ringte på en fredagskveld jeg stod og lagde taco til guttene, og kom inn med noe jeg trodde var en pizzadeig under et kjøkkenhåndkle. Da de avduket kjedet på en rød pute, ble jeg naturlig nok helt overveldet. Det er en rørende gave som sier mye om både giverne og denne delen av Nesodden. Men det brukes ikke ofte. Opphavskvinnene har bestemt at det er et uoffisielt kjede og ikke kommunens.

- Det skal kun brukes til helt spesielle anledninger, men det fortjener å synes – og historien bak er jo fantastisk.

Vil ikke ta initiativ

- Kommer du til å gjøre noe for at Nesodden skal få et ordførerkjede?

- Nei, et slikt initiativ har jeg verken tatt eller kommer til å ta. Det er ikke mitt ansvar. Ordførerkjedene rundt om i Norge er nok i all hovedsak initiert av andre, som organisasjoner og næringsliv.

Da gjenstår det å se om noen vil gripe denne ballen.

Funksjons- hemmedes Fellesorganisasjon har ansatt ny generalsekretær

Lilly Ann Elvestad er 49 år og kommer fra stillingen som stabssjef i Stiftelsen Norsk Luftambulans. Der har hun vært i ledelsen siden 2007.

Tidligere har Lilly Ann arbeidet i Østfold fylkeskommune, og i Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Hun er cand.polit. med sosialøkonomi som hovedfag og statsvitenskap og administrasjons- og organisasjonsvitenskap som grunnfag. Ved BI har hun studert økonomi- og budsjettstyring, samt samarbeid og ledelse. Elvestad har også en Executive MBA i ledelse fra USA.

Lilly Ann Elvestad begynte i stillingen som generalsekretær i FFO 2. desember 2015.

Raskere tilbake

 Øksnes kommune oksnes.kommune.no	 Porsgrunn kommune porsgrunn.kommune.no	 Aure kommune aure.kommune.no	 VÅGÅ KOMMUNE vaga.kommune.no	 SANDEFJORD KOMMUNE sandefjord.kommune.no	 Birkenes kommune birkenes.kommunen.no	 Moss kommune moss.kommune.no	 Åfjord kommune Sektor Oppvekst afjord.kommune.no
 ENEBAKK KOMMUNE enebakk.kommune.no	 Hamar kommune hamar.kommune.no	 Levanger kommune Psykisk helse og oppfølgingsteneste levanger.kommune.no	 Sarpsborg kommune sarpsborg.kommune.no	 Råde kommune rade.kommune.no	 Hol kommune Psykisk Helsetjeneste hol.kommune.no		
		 Ski kommune Kommunalteknikk ski.kommune.no	 Øvre Eiker kommune ovre-eiker.kommune.no	 Namsos kommune <i>- et godt sted å leve</i> Namsos bydrift Trafikksikkerhetsutvalget namsos.kommune.no			

Plages du med droppfot ? ... da kan **WalkAide®** hjelpe deg

WalkAide® er en høyteknologisk elektrostimulator som hjelper mange droppfotpasienter til å løfte foten under gange. WalkAide® er meget avansert og må ikke forveksles med andre elektrostimulatorer som er tilgjengelige for denne pasientgruppen.

Ny teknologi, basert på en programmerbar tiltsensor, gjør WalkAide® lett og betjene for deg som bruker.

Enkel elektrodeplassing

Ingen hælensor i skoen- med WalkAide® kan du gå barbert !

Egnet også for barn

CYPROMED AS
CYBERNETIC PROSTHESES AND MEDICAL EQUIPMENT

WalkAide® er godkjent som et ortopedisk hjelpemiddel gjennom NAV. Be om brosjyre og nærmere opplysninger om dette produktet

Cypromed AS, Vikavegen 17, 2312 Ottestad. Tlf: 62 57 44 33 Fax: 62 57 44 34 E-mail: service@cypromed.no www.cypromed.no

Krog Transport Eneråsen 1870 ØRJE Tlf. 900 67 402	Moe Transport og Konsulent Tjenester Kupedalen 15 5723 BOLSTADØYRI Tlf. 900 89 107	 NMCU NORSK MOTORCYKEL UNION Skoggata 5, 1502 MOSS Tlf. 908 37 374	Østerhagen Transport AS Vangliv 10 a 2322 RIDABU Tlf. 62 59 66 13	Bodø Transportservice AS Olav V gate 102 8004 BODØ Tlf. 75 52 44 44 bodo-transportservice.no	 Specsavers Optikk Søtvedt Optikk Bankparken 3 2211 KONGSVINGER Tlf. 62 88 29 99	Johan R. Sunde AS 6037 EIDSNES Tlf. 70 19 07 03	Hadeland Bil AS Roalina 14 2740 ROA Tlf. 61 32 21 00
Kragerø Naturstein AS Lønneveien 14 3766 SANNIDAL Tlf. 913 28 783	 AOV Åkershus og Ostfold Virkestransport AS Solheimsgata 1 2000 LILLESTRØM Tlf. 415 42 320 www.aov.as	 HAUGENS BIL SERVICE AS Kåshagvegen 178 2380 BRUMUNDDAL Tlf. 62 35 64 47	YX Valestrandfossen Småland 5281 VALESTRANDSFOSSEN Tlf. 56 39 41 86	Bjørn Myhren's Verksted AS 7250 MELANDSJØ Tlf. 72 44 55 34	SEAFRONT Mjåvannsvegen 154 4628 KRISTIANSANDS Tlf. 907 39 676	 HYDEX SYLINDERTEKNIKK Grorudveien 55 0976 OSLO Tlf. 22 91 75 20	 FRAM helserehab Rykkinnveien 100 1349 RYKKINN Tlf. 67 15 28 00
 Anleggsgartner Nordengen AS Axel Auberts gate 8 3936 PORSGRUNN Tlf. 930 45 353	 ORTOPEDI AS Ingeniør Rybergsgate 114 3027 DRAMMEN Tlf. 32 80 93 93	Bjørn Nilssen Serviceverksted Sletnes 6639 TORVIKBUKT Tlf. 975 64 804	Team Verksted Øst AS Stanseveien 40 0976 OSLO Tlf. 480 24 400	Classic Auto Service Trondheimsvegen 535 2092 MINNESUND Tlf. 63 96 83 83/67 21 34 39	Stjørdal Taxi A/S Pottemakergata 4 7502 STJØRDAL Tlf. 74 83 75 00	Hommersåk Bil AS Essev 2 4311 HOMMERSÅK Tlf. 51 97 75 50 Alt innen service, reparasjoner og EU-kontroll	Geilo Taxi Vesleslåtvegen 3 3580 GEILO Tlf. 32 09 10 00
Jernia Gleditsch Fargehandel AS Dronningens g 3, 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 44 83 20	Nettec AS Kolbotn 14 1410 KOLBOTN Tlf. 66 81 06 40	Den Fjellhammar Bilpleie DA Fjellhammar 27 1472 FJELLHAMMAR Tlf. 67 97 63 11	Maskinentreprenør Lars Vethe Eidveien 11 1389 HEGGDAL Tlf. 930 22 411	 ASIKO Askø Øst AS Delitoppen 4, 1540 VESTBY Tlf. 02 425	Henriksen Sjøfærskole AS Flyplassvegen 4 9152 SØRKJØSEN Tlf. 77 76 70 05	Tannlege Tor Frost Nielsen Strandg. 19 5013 BERGEN Tlf. 55 32 67 24	Svene Lakkering AS Moen Industriområdet 3622 SVENE Tlf. 32 76 26 11
 GECOM AS Kongeveien 79 3188 HORTEN Tlf. 33 04 98 80	Møller Bil Kokstad AS Kokstadveien 29 b 5257 KOKSTAD Tlf. 24 03 14 50 www.mollerbil.no	 SCANIA Norsk Scania AS Prestmoen 2041 KLØFTA Tlf. 22 06 45 00	ESSO Rauland Servicerenter 3864 RAULAND Tlf. 35 07 31 03	Markhus Transport AS Teigland 24 5596 MARKHUS Tlf. 91 69 86 64	Gjøvik Vulk Dekksenter AS Mattisrudsvingen 9 2827 HUNNDALEN Tlf. 61 17 19 16	Tamt og Vilt AS 3560 HEMSEDAL Tlf. 415 74 015	Søhus og Østengen AS Runden 13 3647 HVITTINGFOSS Tlf. 464 05 141
Solli Sykehus Osvegen 15 5227 NESTTUN Tlf. 55 11 82 00	Team Trafikkskolene Bo & Anga DA Glommeng 41 2211 KONGSVINGER Tlf. 62 83 62 33	 BRENNTAG 1740 BORGENHAUGEN Tlf. 69 10 25 00	Gausdal Fysioterapi Jordmorvegen 11 2653 VESTRE GAUSDAL Tlf. 61 22 35 26	 BERGMAN DIAGNOSTIKA Jogstadv 21 2007 KJELLER Tlf. 63 83 57 50 www.bergmandiag.no	 KARLSRUD BETONGPUMPER A/S Thonsveien 68 1816 SKIPTVET Tlf. 69 80 91 30	Gaustad Transport AS Majorstuv. 17 0367 OSLO Tlf. 909 05 000	 Albjerk Bil Drammen AS Ing. Rybergsgt 100 3027 DRAMMEN Tlf. 32 21 83 00
 KVERNELAND BIL avd Steinkjer Moloveien 10 7714 STEINKJER Tlf. 74 17 06 00	 coop byggmix Coop Inntrøndelag BA Coop Byggmix Verdal 7650 VERDAL Tlf. 74 07 53 05	Hafsil AS Navestadsveien 20 1722 SARPSBORG Tlf. 69 14 55 75	Oslo Bilsenter Grenseveien 73 0663 OSLO Tlf. 23 17 02 00	 TURHUS MASKIN AS 3550 GØL Tlf. 32 07 52 10 - 00 63 23 22 - 50 97 05 78	Evje Biloppogging Syrtveit, 4735 EVJE Tlf. 37 93 05 00	Mobile Din NYE Hyundai forhandler Liaveien 12 5132 NYBORG Tlf. 55 19 90 00	 EIKER VEKST Rygggata 6 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 23 68 80
Ola Flateland Transport Ytre Lauvrak 4830 HYNNEKLEIV Tlf. 957 32 118	Nettbuss Hallingdal Billag AS Vestliven 3, 3570 ÅL Tlf. 32 08 60 60 www.nettbuss.no	Malermestrene BMV AS Gammelseterlia 7 6422 MOLDE Tlf. 71 20 13 50	 A/S Follo Bruckstølle Tomterv 41 1408 KROKSTAD Tlf. 64 86 31 03	 Falck Bjugn Skavdal, 7160 BJUGN Tlf. 911 60 911	 Finnås Kraftlag 5430 BREMNES Tlf. 53 42 89 00	 NTM TRAILER & TIPP AS Olav Ingstadsv 12 1351 RUD Tlf. 67 17 19 30	Vågen Trafikkskole A/S Holbergsgate 15 4306 SANDNES Tlf. 51 66 00 27
Byggteknikk Valdres AS Gamlev. 3 2900 FAGERNES Tlf. 61 34 76 64	Vik Transport AS Sølvbergv. 2 2750 GRAN Tlf. 977 04 999	Bertelsen & Garpestad AS Hovlandveien 70 4374 EGBERSUND Tlf. 51 46 10 80	Gjøvik Elektro & Automasjon AS 2802 GJØVIK Tlf. 61 13 80 80	MOTOR-TRADE AS Din Mercedes-Benz spesialist Østre Rosten 8, 7075 TILLER Tlf. 73 82 01 00		Norsk Sykepleierforbund Buskerud Nedre Storg. 35, 3015 DRAMMEN Tlf. 02 409 / 32 89 66 50	
Motorcenteret Heidal AS Ysterivegen 5 2676 HEIDAL Tlf. 61 23 34 00	Aaserud Møbler A/S Rølhøgts 9 1738 BORGENHAUGEN Tlf. 69 16 66 60	 HARILA - din Toyotaforhandler i nord	 Colosseum - tannlegen for hele familien Fredrikstad Nygaardsgata 49/51, 1607 FREDRIKSTAD Tlf. 69 31 24 24 - www.colosseumklinikken.no	Hedmark Transportarbeiderforening Folkets Hus, 2326 HAMAR Tlf. 62 54 09 79			
 HANSEN PROTECTION 1501 MOSS Tlf. 69 00 13 00	 Orkdal Bil AS Bårdshaug Vest, 7300 ORKANGER - Tlf. 72 47 11 00	 MITRA MESTRING - GLEDE - VERST En bedrift med virksomhet i tre kommuner: Lenvik Sørreisa Tranøy Service- og tjenesteorientert bedrift Arbeidsmarkedstiltak for NAV Industribedrift Tlf. 77 85 05 36 firmapost@mitras.no www.mitras.no		Solbergtoppen rehabilitering G. F. Henriksensv 23, 1306 SANDVIKA Tlf. 67 50 12 30			
 INTER REVISOR Storg. 20 2815 GJØVIK Tlf. 61 18 90 90	 alstad-auto Baklivegen 3, 6450 HJELSET - Tlf. 71 20 13 80 E-post: alstad@scania.no - www.alstadauto.no	 ATL Autoriserte TRAFIKKSKOLERS Landsforbund Ryensvingen 15, 0680 OSLO Tlf. 22 62 60 80 - www.atl.no		 SIT VARME T: +47 57 74 55 20 / post@oytex.no / www.oytex.no ØYTEX FUNKSJONELLE KLÆR FOR RULLESTOLBRUKERE FLEKSIBEL BEKLEDNING FOR DET NORDISKE KLIMAET			
Interiørfaghuset T Lund AS Bjødabreen 16, Forus 4031 STAVANGER Tlf. 51 95 12 00	 Moss Transportforum Vålerv. 157, 1509 MOSS Tlf. 69 24 11 30 - www.mtf.no	 LOFOTEN SPAREBANK Hovedveien 22, 8360 BØSTAD - Tlf. 76 05 58 90		 TAXI PÅ 1-2-3 05060 Nyhet! Bestill taxi rett fra app! Raskt og enkelt - sendt SMS til 05060 eller 1963 Med ett tryk på skjermen kan du bestille taxi rett fra appen! Taxiene kommer raskt - du er der når du trenger det!			
 bravida VI GIR BYGNINGER LIV avd Moss avd rør 1522 MOSS Tlf. 69 26 26 00 www.bravida.no	Jensen Valter & Sønn A/S Valter Jensen Eiendom ANS 0207 OSLO Tlf. 22 12 46 60 - www.vje.no		Spesialsykehuset for epilepsi G F Henriksensv 23, 1337 SANDVIKA Tlf. 67 50 10 00				
 Møre og Romsdal fylkeskommune Samferdselsavd. Fylkeshuset 6404 MOLDE Tlf. 71 25 80 00 www.mrfylke.no							

Eksklusive dåpskjoler til salgs!

94-årige Nanna Caspersens inderlige ønske er at alle som trenger det skal kunne bli rehabilitert, uansett alder. Derfor syr hun dåpskjoler, fantastiske dåpskjoler, i både «dansk hvitsøm» og «hardangersøm». Kjolene er unike og gjør dåpsbarnet nydelig kledd for anledningen.

»Dansk hvitsøm» lærte Nanna som 15-åring, da hun var rekonvalesent etter et brudd på hodeskallen. «Hardangersøm» lærte hun da hun kom til Norge.

Det tar ca. en måned å sy de «danske» dåpskjolene. «Hardangersømmen» er mere tidkrevende og tar ca. to måneder, forteller Nanna.

Nå donerer Nanna disse flotte dåpskjolene til Stiftelsen Sofienlund og inntekten går uavkortet til foreningens arbeid.

Priser: «Hardangersøm» 4.500 kroner. «Dansk hvitsøm» 2.500 kroner.

Kontakt: Erling Lauritzsen, erling@sofienlund.no
telefon 66 78 92 37 eller 920 26 355.

Vår kjære Nanna